Behandeling

Peritoneaal dialyse (buikspoeling)

Peritoneaal dialyse is een vorm van dialyse waarbij een spoelvloeistof in de buikholte wordt gebracht.

Door de buikspoeling wordt 24 uur per dag, de werking van de nieren zoveel mogelijk overgenomen. Uw lichaam raakt hierdoor overtollig vocht, zouten en afvalstoffen kwijt.

Er zijn 2 vormen van peritoneaal dialyse:

- Continue Ambulante Peritoneaal Dialyse (CAPD)
- Automatische Peritoneaal Dialyse (APD)

(073) 553 77 46
Maandag t/m vrijdag van 7.30 tot 20.30 uur

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw behandeling.

Voorbereiding

Hoe bereidt u zich voor?

Beschermen van de bloedvaten

Voor een eventuele toekomstige dialysebehandeling is het belangrijk om de bloedvaten in de armen zoveel mogelijk te beschermen. De medische term hiervoor is ‘venepreservatie (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/het-beschermen-van-de-bloedvaten-venepreservatie)’. Er gelden daarom een aantal richtlijnen waar u zich aan moet houden. Het is belangrijk dat u zich aan deze richtlijnen blijft houden, ook als u eenmaal gestart bent met dialyse.

Vaccinatie hepatitis B

Als u een dialysebehandeling gaat krijgen, moet u gevaccineerd worden tegen Hepatitis B (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/hepatitis-b-vaccinatie-voor-dialysepatienten). Hepatitis B is een ontsteking van de lever die ontstaat door besmetting met het hepatitis B-virus. Hepatitis B wordt overgedragen door contact met besmet bloed of met door bloed besmet materiaal.

Maatschappelijk werk

Een maatschappelijk werker komt bij u thuis om te beoordelen of het mogelijk is om thuis PD-dialyse te doen.

CAPD training

Als u peritoneaal dialyse gaat doen bent u zelf actief in uw PD-behandeling. Daarom leiden wij u hiervoor op. Dit gebeurt in het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Voor de CAPD-training komt u een paar dagen achter elkaar naar het ziekenhuis. In het ziekenhuis krijgt u een paar uur training en dan gaat u weer naar huis. De volgende dag komt u weer terug. Net zo lang tot de de verpleegkundige en uzelf er volledig vertrouwen in hebben dat u zelf thuis de buikspoeling kunt doen.

PD-verpleegkundige

Als u na de training thuis gaat starten met de dialyse, komt de PD-verpleegkundige bij u thuis. De PD-verpleegkundige doet samen met u de eerste wisseling. Zij bespreekt met u of er nog problemen zijn die opgelost moeten worden.

Katheter

Om met peritoneaal dialyse te kunnen starten, is het nodig om een PD-katheter te plaatsen (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/pd-katheterimplantatie).

De behandeling

Hoe verloopt de behandeling?

Bij peritoneale dialyse (buikspoeling) worden afvalstoffen, vocht en zouten via een slangetje (katheter) uit uw buik verwijderd.

Bij buikspoeling wordt uw buikvlies gebruikt als filter. De spoelvloeistof blijft enige tijd in uw buikholte en komt in contact met het buikvlies. Zo bestaat er een uitwisseling tussen de spoelvloeistof en uw bloed.

Als de spoelvloeistof vol is met afvalstoffen moet deze vervangen worden door een nieuwe spoelvloeistof.

Wat zijn de voor en nadelen?

Voordelen

- U doet een buikspoelwisseling in uw eigen vertrouwde omgeving. U kunt overal waar u wilt, met de juiste middelen de buikspoeling doen.
- U bent erg betrokken bij uw eigen behandeling. Hierdoor heeft u meer zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid.
- U heeft geen reis- en wachttijd.
- U heeft 1 keer per 6 weken controle bij de arts in het ziekenhuis.

Nadelen

- U heeft ruimte nodig voor een voorraad buikspoelmaterialen.

Welke zorgverleners zijn betrokken bij peritoneaal dialyse?

- een dialyseverpleegkundige

- een nefroloog (arts)
- een maatschappelijk werker
- een diëtist

Continue Ambulante Peritoneaal Dialyse (CAPD)

Bij CAPD vindt de uitwisseling van stoffen 24 uur per dag plaats. U wordt bij deze vorm van dialyse niet op een machine aangesloten. U voert een CAPD-behandeling zelf uit.

- De meeste mensen wisselen 4 keer per dag. 3 keer gebeurt dit rond de maaltijden en de laatste keer voordat u gaat slapen.
- Een wisseling duurt ongeveer 30 minuten. Nadat u klaar bent met de wisseling zit er dus dialyse vloeistof in uw buik, die zorgt voor het afvoeren van de afvalstoffen en vocht uit uw lichaam.
- Na ongeveer 4 uur is de vloeistof verzadigd en laat u deze vloeistof weer uitlopen en meteen weer schone vloeistof inlopen. ’s Nachts blijft de vloeistof langer in uw buik.
- Met buikspoeling zit er dus altijd vloeistof in uw buik.

Automatische Peritoneaal Dialyse (APD)

- Deze behandeling voert u zelf uit en gebeurt ’s nachts terwijl u slaapt. U bent verbonden aan een machine die naast uw bed staat en die de wisselingen automatisch voor u doet.
- Veel mensen komen in aanmerking voor APD, maar niet iedereen. In principe kunt u direct starten met APD als u dat wilt. Met een zogenaamde PET-test wordt later nog wel gecontroleerd of uw buikvlies inderdaad voldoende geschikt is voor APD.

Thuis

Waar moet u thuis aan denken?

Levering materialen

Baxter zorgt ervoor dat alle benodigdheden voor de buikspoeling bij u thuis worden afgeleverd. Daarna wordt het materiaal 1 keer per maand of om de 2 weken bij u aangeleverd. Dit hangt af van de opslagruimte in uw woning.

Welke vergoedingen krijgt u voor peritoneaal dialyse?

Bij peritoneaal dialyse heeft u extra kosten voor gas, elektriciteit, telefoon en/of internet, omdat de buikspoeling thuis plaatsvindt. U ontvangt hiervoor een vaste vergoeding per maand van uw zorgverzekeraar. Dit geldt voor beide vormen van peritoneaal dialyse: CAPD en APD. Bij APD maakt u iets meer kosten en ontvangt u dus ook een iets hogere vergoeding.

U moet zelf bij uw zorgverzekeraar aangeven of u CAPD of APD doet.

Gaat u met vakantie?

- Het is mogelijk om met peritoneaal dialyse op vakantie te gaan. Uw arts moet hiervoor toestemming geven.
- U kunt de spoelvloeistof voor een periode van maximaal 30 dagen op een andere locatie dan uw thuisadres laten afleveren. Na deze 30 dagen betaalt u een eigen bijdrage. Dit geldt voor binnen- en buitenland.
- U moet hiervoor wel zelf contact opnemen met het bedrijf dat de spoelvloeistof levert. U moet 3 maanden van tevoren bij

uw leverancier aangeven als waar u met vakantie gaat. Vooral als u naar het buitenland gaat.

Controle

Wanneer komt u op controle?

Als u thuis de buikspoeling doet wordt u poliklinisch begeleid door uw arts. U komt ongeveer 1 keer per 6 weken op controle. Tijdens dit bezoek bespreekt de arts uw PD-behandeling en mogelijke medische problemen.

Bloedafname

Voor iedere controle op de polikliniek moet er bij u bloed worden afgenomen (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/bloedafname).

Vragen

Heeft u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u bellen naar de PD-verpleegkundigen, telefoonnummer (073) 553 77 46.

Praktische tips

MijnJBZ

Via MijnJBZ (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Dit is mogelijk door in te loggen via mijnjbz.nl of via de MijnJBZ-app: HiX Patiënt (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/meer-informatie-over-mijnjbz/mijnjbz-app-hix-patient).

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Dialysecentrum (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/dialysecentrum)

Code DIA-200

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis